

Araştırma Makalesi/ Research Article

**Türk Halklarının Doğum İle İlgili İnançlarında
“Alkarısı”***

Zekiye Tunç**

(ORCID: 0000-0002-4308-0704)

Makale Gönderim Tarihi
28.08.2023

Makale Kabul Tarihi
08.10.2023

Atıf Bilgisi/Reference Information

Chicago: Tunç, Z., “Türk Halklarının Doğum İle İlgili İnançlarında “Alkarısı””, *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 8/ Özel Sayı: Dr. Recep Yaşa'ya Armağan: 3192-3209.

APA: Tunç, Z. (2023). Türk Halklarının Doğum İle İlgili İnançlarında “Alkarısı”. *Vakanüvis-Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*, 8 (Özel Sayı: Dr. Recep Yaşa'ya Armağan), 3192-3209.

Öz

Türk kültüründe soyun devam etmesini sağlamak için çocuk sahibi olmaya büyük ehemmiyet verilmiştir. Türklerde evlenen çiftler çocuk sahibi olduklarında itibar kazanıp, hayatlarını anlamlı kılıyorlardı. Ancak bir kadının anne olmak için geçirdiği süreçler kolay değildir. Kadının hamilelik süreci, doğum anı ve doğum sonrası ayrı ayrı önemli safhalar olarak karşımıza çıkar. Lohusalık döneminde kadın ve bebeği çeşitli tehlikeler ile karşı karşıya kalır. Türk halk inançlarında alkarısının lohusa ve bebeğin ciğerini yiyerek onları öldüreceğine inanılır. Alkarısı cinler taifesinden olduğuna inanılan dişi bir

---

* Bu çalışma yazarın yüksek lisans tezinden üretilmiştir. bk. Zekiye Tunç, *Şamanizm Üzerine Bir Araştırma*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ, 2007.

** Dr. Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, Türkiye, ztunc@sinop.edu.tr.

Assist. Prof. Dr., Sinop University, Faculty of Arts and Sciences, Department of History, Turkey.

varlıktır. Türkler, alkarısı gibi kötü ruhlardan lohusa ve bebeği korumak için çeşitli yöntemlere başvurur. Çalışmada Türk halklarının lohusa ve bebeği alkarısından korumak için başvurdukları yöntemler hakkında bilgi verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Alkarısı, Lohusa, Çocuk, Doğum, Türk halkları.

“Alkarısı” in the Beliefs of Turkish People about Birth

Abstract

In Turkish culture, it is very important to have children to ensure the continuation of the lineage. Couples who get married in Turks gain reputation and improve their lives when they have children. However, a woman does not go through easy processes to become a mother. The women’s pregnancy, birth, and the postpartum periods are separately important stages. The woman and her baby in the postpartum period face with various dangers. In Turkish folk beliefs, it is believed that alkarısı will kill the postpartum woman and her baby by eating their liver. Alkarısı is a female being believed to be from the group of jinn. Turks resort to various methods to protect the puerperal and baby from evil spirits, such as alkarısı. In the study, information was given about the methods used by Turkish people to protect the puerperal and the baby from alkarısı.

Keywords: Alkarısı, Postpartum, Child, Birth, Turkish peoples.

Giriş

Eski Çağ’da Türklerin doğum ile ilgili inançları hakkında yeterli bilgimiz bulunmamaktadır. Orta Çağ’a gelindiğinde ise Türk edebî kaynaklarında yer alan bilgiler doğum ile ilgili inançlar ve çocuk sahibi olmanın önemi hakkında fikir sahibi olmamızı sağlar. Dede Korkut Hikâyelerinde çocuk sahibi olmanın önemi ile çocuk sahibi olmak için başvurulan yöntemler hakkında anlatımlar bulunmaktadır. Manas destanında çocuksuzluk konusuna değinilir. Yakup Bey, kısır olan eşine mezarları ziyaret etmediğini, elmalı yerlere yuvarlanmadığını, kutlu pınarların yanından geçmediğini söyler. Destanda geçen bu sözler, çocuksuzluk derdine derman bulmak için uygulanan yöntemleri belirtir. Yakın Çağ’da ve günümüzde yapılan ilmi çalışmalar sayesinde Türk halklarının doğum ile ilgili inançları hakkında daha fazla bilgi vardır.¹

---

¹ Ünver Günay, Harun Güngör, *Başlangıçlarından Günümüze Türklerin Dini Tarihi*, Ankara, 2015, s. 84.

Buna göre Türkler çocuk sahibi olmaya büyük önem verirler. Karı koca çocuk sahibi olduklarında aralarındaki bağ güçlenip ocakları tüteceği için huzurlu ve mutlu olurlar. Çocuksuzluk, Türklerde eşlerin itibar kaybetmesine yol açmakla birlikte çocuklarının olmaması onları huzursuz eder. Bu sebeple de çocuk sahibi olmak için çeşitli yöntemlere başvurulur.² Türk halkları ata mezarları ile evliyalari ziyaret etme, dua etme, adak adama, dilek dileme, ziyafet verme, fakirleri giydirme ve açları doyurma gibi yöntemlere başvururlar. Kutsal ağaçlara, ata ve kam mezarlarına çaput bağlayarak, saç ve kurban sunarak, kutsal sulara başvurarak çocuk sahibi olmak isterlerdi.³ Yakın dönemde ortaya çıkarılan bu bilgileri eski Türk edebî kaynaklarındaki bilgilerle karşılaştığımızda Türklerin doğum hakkındaki inançlarının eski dönemlerden itibaren benzer olduğu anlaşılır.⁴ Günümüzde bilimsel bakış açısı ve tıp ilmi gelişmesine rağmen halk inançlarında doğum ile ilgili eski gelenek ve âdetler sürdürülmektedir.

Türk halklarının doğum ile ilgili inançları ve uygulamaları Şamanizm ile ilişkilendirilir. Şamanizm’de iyiliğin temsilcisi Ülgen iken, kötülüğün temsilcisi ise Erlik’tir. Türk halkları doğum ile ilgili inançlarını iyilik ve kötülük yapan ruh ile tanrılar çerçevesinde oluşturmuşlardır. İyiliğin ve koruyuculuğun sembolü olan Umay’dan, Türklerin en önemli eserlerinden olan Orhun Kitabeleri ve Dîvânu Lugâti’t-Türk’te bahsedilir. Dîvânu Lugâti’t-Türk’te geçen “*umayka tapınsa ogul bolur*” sözünden “*birisi ona (Umay’a) hizmet ederse çocuk doğar*” anlamı çıkar.⁵ Türk inançlarına göre Umay çocukları korur⁶ ve üremeyi sağlar. Umay’ın,

² Halil İbrahim Şahin, “Türk Destanlarındaki Aile Algısı Üzerine Bir Değerlendirme”, *Karadeniz Araştırmaları*, 33 (2012), s. 119-121.

³ Yaşar Kalafat, *Doğu Anadolu’da Eski Türk İnançlarının İzleri*, Ankara, 1990, s. 72-75; Yaşar Kalafat, *Altaylar’dan Anadolu’ya Kamizm Şamanizm*, İstanbul, 2004, s. 86-87.

⁴ Günay, Güngör, *a.g.e.*, 84.

⁵ Abdülkadir İnan, *Tarihte ve Bugün Şamanizm*, Ankara, 1986, s. 36-40; Abdülkadir İnan, “Umay İlahesi Hakkında”, *Makaleler ve İncelemeler*, C. I, Ankara, 1998, s. 397; Sadettin Gömeç, “Umay Meselesi”, *Türk Kültürü*, 318 (1989), s. 631; Kaşgarlı Mahmud, *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi*, C. I, (çev. Besim Atalay), Ankara, 1985, s. 123.

⁶ V. V. Barthold, *Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler*, (Yay. haz. Kâzım Yaşar Koprıman- Afşar İsmail Aka), Ankara, 1975, s. 18.

çocuğu doğumundan büyümesine kadar geçen sürede muhafaza ettiğine ve hatta tüm canlıların yavrularını da koruduğuna inanılır.⁷

Halk inanışlarında doğumu kolaylaştıran Umay’a karşılık lohuya ve çocuğa zarar veren alkarısını görmekteyiz. Türk Şamanizm’inde yer alan kötü ruhların insanlara zarar verdiği inancının bir yansıması olan alkarısından, anne ve çocuğu korumak için Türk halkları çeşitli yöntemlere başvurmuşlardır.

Alkarısı

Alkarısı olağanüstü bir varlıktır, lohusa ve bebeklere musallat olur, onların ciğerlerini yiyerek beslenir. Cinler taifesinden olan ve genelde kırmızı elbise giyen⁸ alkarısı, iğrenç surati ve kocaman bir başı olan çok çirkin bir varlıktır. Dev gibi büyüktür. Boyu, parmakları ve tırnakları uzundur. Siyah, uzun ve darmadağın saçları ile at dişi gibi iri ve seyrek dişleri vardır. Bedeni yağlı, ayakları ise terstir.⁹ Alkarısı hoppa, hilekâr ve yalancıdır.¹⁰ Alkarısı köpek, kedi, oğlak, buzağı, tilki, örümcek, kuş, gelin, erkek, kefenli ölü, cadı, kıl ve insan şekillerine girer.¹¹

Alkarısı terimine karşılık kullanılan ifadelerden birisi albastıdır.¹² İnanca göre üç çeşit albastı vardır: “a. Kara Albastı: Ciddi ve ağır başlı bir ruhtur. b. Kırmızı Albastı: İnsanlığın anası olan bir ruhtur. Çince metinlerde “kırmızı kadın” olarak adlandırılır. c. Sarı Albastı: Sarışın bir kadın suretindedir. Bazen, keçi veya tilki suretlerine de girer. Kara albastıya göre daha az yararlıdır. Hoppa ve şarlatandır. Kadınlar arasında hoppalığı sembolize eder. Doğum

⁷ Cemal Yıldırım, “Eski Türk İnançlarının İzleri ve Ağrı”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, 128 (2000), s. 177.

⁸ Esma Şimşek, “Türk Kültüründe “Alkarısı” İnancı ve Bu İnanca Bağlı Olarak Anlatılan Efsaneler”, *Akra Uluslararası Kültür Sanat Edebiyat ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5/12 (2017), s. 100-101.

⁹ Şimşek, a.g.m., s. 101; Cahit Öztelli, “Albastı, Alkarısı, Koruma ve Tedavisi”, *Türk Folklor Araştırmaları*, 10/209 (1966), s. 4262; Ergün Sarı, “Anadolu Yaşamında Şamanizm Kalıntıları”, *Türk Folklor Araştırmaları*, 14/277 (1972), s. 6382.

¹⁰ Havva Eylem Dursun, “Şan Kızı Destanı’ndaki Albastı ile Türk Halk İnançlarındaki Albastının Mukayesesi”, *Kültürk Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 5 (2022), s. 16.

¹¹ Orhan Acıpayamalı, *Türkiye’de Doğumla İlgili Âdet ve İnanmaların Etnolojik Etüdü*, Erzurum, 1974, s. 75; Akif Arslan, Şahin Çelikkaya, Abdulhan Taşbaşı, “Türk Kültürü Bağlamında Ağrı İli Alkarısı İnanmaları”, *Millî Eğitim*, 45/212 (2016), s. 203.

¹² Abdülkadir İnan, “Al Ruhı Hakkında”, *Makaleler ve İncelemeler*, C. I, Ankara, 1998, s. 259-262.

yapan kadının ve çocuğunun ciğerini söküp suya atar. Hoca veya Baksı(şaman)ların okumasıyla giderler.”¹³

Alkarısı subaşında ve ağaçlık yerlerde yaşar.¹⁴ Alkarısı ağıl, samanlık, virane ve ıssız yerlerde, kaya, çeşme ve su kaynakları gibi alanlarda saklanır. Yine alkarısına ceviz ağaçlarının dalında veya altında, iğde ağaçlarının olduğu alanlarda, su olan yerlerde kurulan köprülerde veya borularda, kül ya da tezeklerin yığılı olduğu yerlerin üstünde ve av sahalarında rastlanılır.¹⁵

Türk inanç sisteminde yer alan alkarısı cin, peri, şeytan ile eşleştirilir ve cadı kadın olarak tasavvur edilen dişi bir varlıktır.¹⁶ Mitolojik dönemde alkarısı ile ilişkilendirilen birden fazla kötü varlık bulunur. Sümer ve Yahudi mitolojisinde “Lilith”, Yunan mitolojisinde “Hera”, “Lamia” ve “Medea”,¹⁷ Mezopotamya mitolojisinde “Lamaştı” ile ilişkilendirilir. Filipin folklorundaki “Asuang”, Malezya ve Endonezya’daki “Pontianak” ve “Penanggalan”, İslami kaynaklarda görülen “Ümmü Sıbyan” da alkarısı ile benzer özelliklere sahiptir.¹⁸ Araştırmalarda alkarısının kökeni Türk, İran, Cermen halklarına dayandırılır. Albastının Farsça “al” kelimesi ile Türkçe “basmak” fiilinden türeyen “bastı” kelimesiyle meydana geldiği ileri sürülür.¹⁹ Bazı araştırmacılar albastının, Cermenlerden Türklere geçtiğini söyler. Buna göre Eski Cermenlerdeki “alp ruhu” ile albastı ilişkilendirilir, “alp-bastı” ifadesi zamanla albastı olur.²⁰

Türk halkları arasında alkarısı ifadesine karşılık benzer terimlere rastlanır. Anadolu’da “al, albastı, al karısı, al kızı, al anası, al avradı, albis,

¹³ Şimşek, a.g.m., s. 100; Bahaeddin Ögel, *Türk Mitolojisi*, C. 1, Ankara, 2010, s. 300.

¹⁴ Şimşek, a.g.m., s. 101.

¹⁵ Aslı Büyükokutan Töret, Tuğçe Özdemir, “Eskişehir’de Bir Sağaltma Ocağı: Albastı”, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 15/39 (2022), s. 682.

¹⁶ Acıpayamlı, a.g.e., s. 75; Arslan, Çelikkaya, Taşbaşı, a.g.m., s. 203.

¹⁷ Sefacan Doğru, “Türk Mitolojisinde Alkarısı ve Rize Yöresi Anlatılarına Yansımaları: Cazi Örneği”, *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 4/1 (2023), s. 51; Miyase Güzel, “İki Gotik Mitolojik Kahraman: Lilith ve Al Karısı”, *Şarkiyat Mecmuası- Journal of Oriental Studies*, 42 (2023), s. 251-253.

¹⁸ Mehdi Rezaei, “Oğuz Türkçesiyle Yazılmış Bir El Yazmasında Ümmü Sıbyan’ın Tasviri”, *Millî Folklor*, 17/132 (2021), s. 117.

¹⁹ Şamirza Turdimov, “Türk Dünyasında Albastı”, (çev. Selami Fedakâr), *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 3 (1999), s. 262-263; Şimşek, a.g.m., s. 102.

²⁰ Şimşek, a.g.m., s. 102.

almış, alpas, alpata, albalı ve hal karısı” gibi isimler kullanılır. Türk dünyasında alkarısı için kullanılan isimler şöyledir: Özbekistan, Kazakistan, Başkurdistan, Kırım, Kazan ve Sibirya’da “albastı, alvastı”, Azerbaycan’da “alarvadi”, “halarvadi”, “halanası”, “hal henesi”, Türkmenistan’da “albarstı”, Kırgızlarda “albarsit, albarstı”, Karakalpaklar ve Nogaylarda “albastı, albaslı”, Kumuklarda “albaslı”, “albaslı katın”, Kerkük’te ve Türkmenlerde “al apar”, Türkmen Türklerinde “al, albası”, Karaçay-Malkarlarda “almaştı/almastı”, Dobruca Türklerinde “kayış ayak”, Gagavuzlarda “taun (mencikli) ve rusali”, Tıva ve Altay’da “albastı, albıs, albız, alvastı”, Uygurlarda “alvastı”, Tofalarda “albin, ablin”, Çuvaşlarda “alpas, alpasta”, Özbek, Kazak ve Kırgızların bazı gruplarında “martu (martuu, martuv, marluk)”.²¹

Anadolu’da alkarısı ile ilgili inançlar oldukça yaygındır. Anadolu’daki şehirlerde alkarısı için çeşitli isimler kullanılır. Erzurum’da “alkarısı”, Malatya’da “hibilik”, Bingöl’de “kapoz”, “hafik”, Elazığ’da “kapoz”, “hafik”, “hafdar”, Gaziantep’te “Tepegöz”²² denilir. Rize bölgesinde alkarısının özelliklerine sahip olan “cazi, cazikarısı”na; Niğde’de “cazgarısı”, Giresun’da “cazanga”, Bursa’da “cazaraklı”, Afyon, Burdur, Balıkesir’de “cazgır”, Uşak, Tokat’ta “cazgır”, Amasya’da “cazgit”, İzmir’de “cazğır”, Denizli’de “cazıgarı”, Eskişehir’de “cazığarsı”, Gaziantep’te “cazigari”, Kıbrıs’ta “cazzi” denilir.²³

Türk Halklarının Doğum ile İlgili İnançlarında Alkarısından Korunma Yöntemleri

Türklerin doğum ile ilgili inançlarına göre iyi ve kötü ruhlar lohusa ile bebeği etkiler. Kadının hamileliği sırasında koruyucu ruhlar anne ve çocuğun sağlıklı bir süreç geçirmelerini sağlar ve hatta bir ömür boyu koruyucu ruhlar onları gözetir. Kötü ruhlar ise doğumu zorlaştırdıkları gibi doğum sonrasında da anne ve çocuğa zarar verirler. Kötü ruhların

²¹ Şimşek, a.g.m., s. 100; Turdimov, a.g.m., s. 262; Bayram Durbilmez, Şule Gümüş, “Kırgızistan’da Kara İyeler ve Devlerle İlgili İnanışlar: Kırgız-Türk Destanlarından Örneklerle”, *Millî Folklor*, 17/133 (2022), s. 61; Arslan, Çelikkaya, Taşbaşı, a.g.m., s. 203.
²² Hülya Çevirme, Ayşe Sayan, “Alkarısı İnanmaları ve Bilim”, *Millî Folklor*, 65 (2005), s. 68; Birol Azar, “Ulu Ana’dan Albastıya Değişim/Dönüşüm Sürecinde: Umay”, *Külliyyat Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, 7 (2019), s. 2.

²³ Doğru, a.g.m., s. 53.

zararlarından korunmak için halk arasında çeşitli yöntemlere başvurulur.²⁴ Çalışmanın bu kısmında lohusa ve bebeğe musallat olan alkarısından korunmak için Türk halkları arasındaki yaygın inançlardan örnekler vereceğiz.

Erzurum, Kars, Ağrı ve Muş şehirlerinde doğum yapan kadınlar geceleri yalnız bırakılmaz. Kadın doğum yapacağı sırada doğum için gelen kadınlar ve ev halkı gece doğum yapan kadını beklerler. Doğum sırasında eve giren hiçbir şey dışarı çıkarılmaz. Evden ayrılmak zorunda kalan kadınlar gündüz dışarı çıkabilir. Ancak onlar güneş batmadan eve geri dönmek zorundadırlar. İnanca göre buna uyulmadığında doğum sonrasında alkarısı anne ve bebeği öldürür. Alkarısından korunmak için doğum yapan kadının evinin ocağı veya ışığı sabaha kadar yanar.²⁵

Muş'ta çocuk kırkı çıkmadan dışarı çıkarılmaz. Kırkı çıkan çocuk ebesi tarafından yıkanır ve ondan sonra dışarı çıkarılır. Böyle yapılmadığında çocuğun başına felaket geleceğine inanılır. Kırkı çıkmış bir çocukla kırkı çıkmayan çocuk karşılaştığında kırk bastı diye inanılır. Böyle çocukları, kırk basmaması için iki anne birbirine iğne verir.²⁶

Makedonya Türklerinde, kırk gün boyunca lohusa ve çocuğun kuruyan giysileri akşam namazı öncesinde dışarıdan toplanır. Bebek kırk gün yalnız bırakılmaz, eğer bebek yalnız bırakılırsa yanına bıçak ve süpürge konulur.²⁷

Samsun Demircisu Köyü'nde, bebeğin kırkı çıkana kadar bezleri akşamdan sonra dışarıda bırakılmaz. Eğer bebeğin bezleri bu süre zarfında dışarıda bırakılmışsa çocuk ağlangaç olur. Samsun Gölalan Köyü'nde, bebeği kötü ruhlardan korumak için def ya da tabak gibi ses çıkaran nesnelere vurulur.²⁸ Artvin'de de benzer inançlar vardır. Artvin Vezirköy'de, kırkı çıkmadan bebeğin bezinin dışarıya bırakılmamasına özen gösterilir. Eğer bebeğin bezi bu sürede dışarıda bırakılırsa o

²⁴ Rifat Araz, *Harput'ta Eski Türk İnançları ve Halk Hekimliği*, Ankara, 1995, s. 96-97.

²⁵ Kalafat, *Doğu Anadolu'da Eski Türk İnançlarının İzleri*, s. 78.

²⁶ Kalafat, *a. g. e.*, s. 81.

²⁷ Hanife Yakup, "Doğu Makedonya'da Yaşayan Müslüman Türklerin Halk İnançları, Gelenekleri ve Fert Üzerindeki Etkileri", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3/4 (2016), s. 186.

²⁸ Bekir Şişman, "İslâmiyet Öncesi Türk İnanç ve Ritüellerinin Samsun Yöresi'ndeki İzleri", *Türk Kültürü*, 104 (1996), s. 565.

uyumaz ve ağlar. Dışarda kalan beze cin, peri, pislik bulaşacağına inanıldığı için bezin dışarda kalmamasına dikkat edilir. Bebeğin bezi ateşin etrafında dolandırılıp altına serilir.²⁹

Hazaralarda, doğum yapan kadın kırkı çıkana kadar dışarı çıkmaz ve akrabaları onun ziyaretine gelmez. Lohusaya kırk gün içerisinde kötü ruhların ve cinlerin zarar vereceklerine inanıldığı için bu zaman dilimi son derece önemlidir. Lohusa, hane halkı tarafından ilk üç veya yedi gece yalnız bırakılmaz ve nöbetleşe başında beklenilir. Buna gece nöbeti (şeb nişini) denilmektedir. Anne yalnız olduğunda aynaya bakmaz, çünkü aynada kötü ruhları ve cinleri gördüğüne inanılır.³⁰

Kıbrıs'ta albastının zararları dikkate alınarak kırk gün boyunca lohusa ve bebek yalnız bırakılmazlar. Yatak altına veya başucuna süpürge, yatağın başucuna Kur'an, tüfek veya lohusanın eşinin ceketi konulur. Lohusa ve çocuğun yastığının altına Enam, kara saplı bıçak, çörek otu veya kömür bırakılır. Çocuğun beşiğinin üzerine bir al bir de sarı tülbent örtülürken, lohusanın üzerine kırmızı kurdele veya çuvaldız takılır. Lohusa ile bebek iki kapı arasında yatırılmazlar.³¹

Eskişehir'de albastının lohusa ve bebeğin üzerine çıkararak onları boğarak öldüreceğine inanıldığı için önlem alınır. Albastının kırmızıyı sevmemesi nedeniyle, kırmızının olduğu yere gelmeyeceğine inanıldığı için lohusa kadının başına kırmızı kurdele bağlanırken, çocuğun yüzüne kırmızı mendil konur.³²

Azerbaycan Türkleri, Fatmatüz-Zehra'nın (Hz. Fâtıma) lohusaları alkarısından koruduğuna inanırlar. Onun ismini anan lohusaya alkarısı yaklaşmaz. Alkarısı kadının yastığının altına kurt derisi koyularak da uzaklaştırılır.³³ Adana'nın Kozan ilçesinin Aslanlı Köyü'nde alkarısından

²⁹ Aynur Karataş, “Vezirköy (Artvin) Doğum Adetleri”, *Türk Halk Kültüründen Derlemeler*, Ankara, 1991, s. 70.

³⁰ Abdullah Mohammadi, “Hazara Türklerinin Halk İnançlarında Doğum, Evlenme ve Ölüm”, *Millî Folklor*, 105 (2015), s. 114.

³¹ Gökçe Yükselen Abdurrazak Pelcer, “Doğumla İlgili Bazı Âdetler Bağlamında Kıbrıs Türklerinin Etnik Kökeni Üzerine Düşünceler”, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 6/11 (2013), s. 124.

³² Mukaddes Biçer, “Eskişehir İlinde Doğumla İlgili Adet ve İnançlar”, *Türk Halk Kültüründen Derlemeler*, Ankara, 1991, s. 11.

³³ Büyükokutan Töret, Özdemir, a.g.m., s. 682.

korunmak için lohusaların yastıklarının altına bir parça kurt postu konulur.³⁴ Karaçay Türklerinde doğacak erkek çocuğun cesur olması için anne adayı yanında kurt dişi taşır. Çocuk doğunca beşiğin dört köşesine dört kurt resmi koyulur.³⁵

Kırgızlar ve Kazaklardaki inanca göre alkarısı doğum yapan kadının ciğerini veya kalbini çalıp onu öldürür.³⁶ Karapapaklarda kadın doğum yaptığında, onun yüreğini alkarısının yiyeceğine inanıldığı için su, kılıç ve hançerle çarpılır. Bu durumda su kenarında yanan ocaklar “Han Çınar”³⁷ ağacının yaprağı suya batırılarak usulünce söndürülür. Bu yöntemle alkarısının aldığı ciğeri bu ateşte pişirmesi önlenir.³⁸

Erzurum’un Tekman ilçesi köylerinde saçları uzun, karmakarışık, tırnakları uzun, şişman çirkin bir kadın olan kabos, doğum yapan kadına musallat olup onun ciğerlerini alarak ölmesine neden olur. Kabos’tan kurtulmak isteyen kadınlar, başörtüleri ya da kıyafetlerinin bir yerine iğne veya çengelli iğne takarlar. Kabos, yakalandığında kıyafetine iğne batırılıp evin hizmetçisi yapılır. İğneden kurtulursa kaçır ve yine lohusa kadınlara zarar vermeyi sürdürür.³⁹

Kars’ta bebeğin göbek bağı çakı ile kesilerek çakı yıkanmadan annenin yastığının altına konulur. Çocuğun göbeği kurduğunda çakı açılarak yıkanır. Böyle yapılarak koruyucu ruhlar memnun edilir, anne ve çocuk albasmasından korunur.⁴⁰ Harput’ta da benzer bir uygulama vardır. Bebeğin göbek bağının kesilmesinde bıçak, makas, jilet gibi aletler kullanılır ve bu aletler lohusanın yatağının altında bekletilir.

³⁴ Ali Rıza Gönüllü, “Türk Halk İnançlarında Kurt Motifi”, *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, 73 (1993), s. 53; Cahit Öztelli, “Eski Türk İnançlarının Bugünkü İzleri”, *I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi*, C. 4, Ankara, 1976, s. 243.

³⁵ Bilal Laipanov, “Karaçay Türklerinin Börüyle (Kurtla) İlgili Törelere”, *Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı Bildirileri*, Ankara, 2002, s. 526.

³⁶ Rifat Nergiz, “Kırgızistan’da Bir Memorat Örneği: “Albastı” ve Feminist Bakış Açısı”, *Folklor Akademi Dergisi*, 6/1 (2023), s. 405.

³⁷ Han Çınar: Karapapak Türklerinde kutsal kabul edilen yedi ağaçtan birisidir. (Yaşar Kalafat, “Karakalpak Türklerinde Halk İnançları”, *Millî Folklor*, 40 (1998), s. 12)

³⁸ Kalafat, a.g.m., s. 12; Yaşar Kalafat, “Karapapak Türklerinde Halk İnançları”, *Türk Kültürü*, 431 (1999), s. 161.

³⁹ Çevirme, Sayan, a.g.m., s. 68.

⁴⁰ Kalafat, *Doğu Anadolu’da Eski Türk İnançlarının İzleri*, s. 80.

Böylece alkarısına karşı demirin koruyucu özelliğinden faydalanılmakta ve Umay memnun edilmektedir.⁴¹

Kazaklar, alkarısından lohusayı korumak için ellerine çekiç vb. bir demir parçası olarak “demirci geldi” diye bağırırlar. Lohusanın yanına kılıç, kama ve diken koyarlar. Kazak, Kırgız ve Altaylar arasında alkarısının tüfek sesinden korktuğuna inanılır. Karaçay-Malkarlarda da benzer yöntemlerle alkarısı korkutulur. Onlar alkarısından bebeği korumak için onun çevresine kama, makas vb. demirden aletler bırakırlar. Gagavuzlar lohusanın yastığının altına makas koyarlar, onun odasında süpürge bulundurarak kırk gün boyunca mum yakarlar. Kapının önünde akşamları kor ateş olur ve lohusaya üç gün süreyle su verilmez. Erkek bebekleri mavi kundağa, kız bebekleri ise kırmızı kundağa sarararak korurlar. Azerbaycan’da da lohusanın yanına çelik eşya konulur, kadının doğumu sırasında evlerine yakın suyun başına gidilerek hançer veya kılıçla suya vurularak alkarısının itaat etmesi beklenir. Bu sırada evin çatısına tüfekte ateş edilir. Yine buradaki inanca göre alkarısının elbisesine iğne takan kişiye bu ruh köle olmaktadır.⁴²

Doğu Karadeniz Bölgesi’nde bebekleri ve hayvan yavrularını rahatsız eden genelde dişi olarak tasavvur edilen varlığa “cadı” ya da “cazı” denilmektedir. Halk arasında bu varlığa “obur” da denir. Şalpazarı Çepnilerinden derlendiğine göre cadı, bebeğin ciğerini yemeye geldiğinde bunu başaramayınca ahırdaki dananın ciğerini yiyerek onu öldürür.⁴³

Kıbrıs Türkleri, alkarısını genellikle kırmızı çarşaf giymiş korkunç suratlı kadın; kara çarşafly, beyaz tenli, iri yarı, şişman kadın; uzun boylu, gözleri tepesinde korkunç sesli yaratık şeklinde düşünürler. Alkarısının lohusayı boğacağına ve onun ciğerini alarak öldüreceğine inanılır, bu olaya albasması veya albastı denilir. Alkarısı cin, şeytan, kedi, köpek veya lohusanın yakını gibi şekillere girerek lohusanın yanına uzanıp çocuğunu almaya çalışır.⁴⁴ Kazak, Kırgız ve Başkurtlar alkarısını keçi veya tilki suretine giren sarışın bir kadın olarak tasavvur ederler. Onun lohusanın

⁴¹ Araz, *a.g.e.*, s. 98.

⁴² Peler, *a.g.m.*, s. 124-125; Ögel, *a.g.e.*, s. 69.

⁴³ Abonoz Küçük, “Doğu Karadeniz Yöresi Doğum Sonrası İnanış ve Uygulamalarında Cadı/Obur”, *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 12 (2011), s. 126-128.

⁴⁴ Peler, *a.g.m.*, s. 123.

ciğerini alıp suya attığına inanırlar. Dağıstan Terekemelerinde de alkarısının lohusaya zarar vereceğine inanılır.⁴⁵

Özbekistan’da doğum yapana kadar “iki kat ayal”ın (iki canlı kadının) saçları kesilmez. Kadın doğum yaptığında ve sonrasında yalnız bırakılmayıp yanında annesi olur. Lohusanın yanına ekmek, soğan, sarımsak, biber, tuz, bıçak, kamçı, ısırık (üzerlik) konulur. Bayır-Bucak Türkmenleri lohusa yastığına çatal iğne takarlar, yastığın altına bıçak, ekmek konulur. Lohusanın odasına kadın ayakkabısı ile erkek kıyafetleri bırakılır. Ayrıca Kur’ân-ı Kerim okunur.⁴⁶

Kırgızlarda, doğum sırasında aksama ve zorlanma olursa bu durum martuu ya da kara albarstıya bağlanır. Bu varlıkların lohusayı ve bebeği öldürecekleri düşünüldüğü için eve albarstıyı gördüğüne inanılan kartal getirilir. Kazaklarda da böyle bir inanç vardır. Bebeklerin beşiğine, kartalın tırnakları asılarak kötü ruhlar uzaklaştırılır. Bebeklerin kıyafetine (kundağına) kurt dişi dikilir. Kırgızlar, kurt dişinin bebeği nazar ve kötü ruhlardan koruduğuna inanırlar. Yine albarstıdan korunmak için kurdun aşık kemiği ve midesi de kullanılırdı.⁴⁷ Kırgızlar gibi Altay Türklerinde de kadının doğumu sırasında aksaklıklar yaşaması alkarısı ile ilişkilendirilir. Kadın doğum esnasında ızdırap çekiyorsa alkarısının ona musallat olduğuna inanılır, onu uzaklaştırmak için erkekler “hay, huy” diye bağırır ve tüfekte havaya ateş edilir.⁴⁸

Albastının lohusa ve bebeğe zararlarını ortadan kaldırmak, yine albastı belirtilerine benzeyen ruhsal ve psikolojik rahatsızlıkları olan hastalara şifa vermek için Albastı ocakları hizmet ederler. Bu ocaklardan biri Eskişehir’de Yahnikapan mahallesinde tespit edilmiştir. Eskişehir ve çevresinde bu ocağın kerametine inanılıp saygı duyulur. Ocaklıların soylarının Hz. Muhammed ve Hz. Ali’ye dayanması ve çeşitli hastalıkları tedavi etmeleri ocağın kutsal olmasını sağlamıştır.⁴⁹

⁴⁵ Peler, a.g.m., s. 123-124.

⁴⁶ Şimşek, a.g.m., s. 104.

⁴⁷ Gülmira Moldosultanova Avcı, Eliza Borubayeva, “Kırgızlarda “Albarstı” ile ilgili inançlar (Narin ve Isık-Köl Bölgeleri Örneğinde)”, *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 6/3 (2019), s. 1809.

⁴⁸ İnan, a.g.e., s. 168-169.

⁴⁹ Büyükokutan Töret, Özdemir, a.g.m., s. 683-687.

Sonuç

Çağdaş dünyada, bilimsel gelişmelere rağmen Türklerin doğum ile ilgili uygulamalarında eski inançlarının izlerine rastlamaktayız. Türk inançlarında iyi ve kötü ruhların olduğuna, bu ruhların insan hayatına olumlu ve olumsuz tesir ettiklerine inanılır. İyi ruhlar saadet, bolluk ve bereketi temsil ederlerken; kötü ruhlar ise korkutucu, öldürücü özelliklere sahiptir. İyi ve kötü ruhlar Türklerin doğum ile ilgili inançlarında yer alırlar. Umay, kadın ve bebeği koruyan bir ilahe iken alkarısı ise lohusa ve bebeği öldüren dişi bir varlıktır. Cin ve şeytan taifesinden olan alkarısı fiziksel yönden dev gibi, saçları dağınık, iğrenç suratı olan çok çirkin bir varlık olarak tasvir edilir.

Alkarısı ile ilgili inançlar hemen hemen bütün Türk halkları arasında yer alır. Türkler, alkarısının lohusa ve bebeğe musallat olduğuna inandıkları için bu kötü varlığa karşı önlem alırlar. Türk halklarında lohusa ve bebeği alkarısından korumak için onlar yalnız bırakılmayıp kırkları çıkana kadar dışarı çıkarılmazlar. Demirin koruyucu özelliğine inanıldığından lohusa ve bebeği alkarısından korumak için demirden malzemelere başvurulur. Lohusanın yatağının veya yastığının altına çakı, makas, bıçak, jilet gibi aletler bırakılır, lohusanın kıyafetine iğne takılır. Alkarısının kırmızıyı sevmemesinden dolayı bebeğin beşiğinin üzerine al tülbent örtülür, lohusanın başına kırmızı kurdele bağlanır. Alkarısını lohusadan uzaklaştırmak için yüksek ses çıkarılır, tüfikle havaya ateş edilir. Müslüman olan Türkler, alkarısı ile ilgili inançlarını sürdürerek İslami değerlerle bu inançlarını sentezlemişler. Lohusa ve bebeğin odasına Kur’an koyulması alkarısına karşı alınan bir önlem olmuştur.

Kaynakça

Acıpayamlı, Orhan, *Türkiye’de Doğumla İlgili Âdet ve İnanmaların Etnolojik Etüdü*, Erzurum 1974.

Araz, Rifat, *Harput’ta Eski Türk İnançları ve Halk Hekimliği*, Ankara 1995.

Arslan, Akif, Şahin Çelikkaya ve Abdulhan Taşbaşı, “Türk Kültürü Bağlamında Ağrı İli Alkarısı İnanmaları”, *Millî Eğitim*, 45/212 (2016), s. 201-210.

Azar, Birol, “Ulu Ana’dan Albastıya Değişim/Dönüşüm Sürecinde: Umay”, *Külliyat Osmanlı Araştırmaları Dergisi*, 7 (2019), s. 1-7.

Barthold, V. V., *Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler*, (Yay. haz. Kâzım Yaşar Koprıman- Afşar İsmail Aka), Ankara 1975.

Bıçer, Mukaddes, "Eskişehir İlinde Doğumla İlgili Adet ve İnançlar", *Türk Halk Kültüründen Derlemeler*, Ankara 1991, s. 1-14.

Büyükokutan Töret, Aslı ve Tuğçe Özdemir, "Eskişehir'de Bir Sağaltma Ocağı: Albastı", *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 15/39 (2022), s. 677-690.

Çevirme, Hülya ve Ayşe Sayan, "Alkarısı İnanmaları ve Bilim", *Millî Folklor*, 65 (2005), s. 67-72.

Doğru, Sefacan, "Türk Mitolojisinde Alkarısı ve Rize Yöresi Anlatılarına Yansımaları: Cazi Örneği", *Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 4/1 (2023), s. 47-62.

Durbilmez, Bayram ve Şule Gümüş, "Kırgızistan'da Kara İyeler ve Devlerle İlgili İnanışlar: Kırgız-Türk Destanlarından Örneklerle", *Millî Folklor*, 17/133 (2022), s. 58-70.

Dursun, Havva Eylem, "Şan Kızı Destanı'ndaki Albastı ile Türk Halk İnançlarındaki Albastının Mukayesesi", *Kültürk, Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 5 (2022), s. 11-20.

Gömeç, Sadettin, "Umay Meselesi", *Türk Kültürü*, 318 (1989), s. 630-634.

Gönüllü, Ali Rıza, "Türk Halk İnançlarında Kurt Motifi", *Türk Dünyası Tarih Dergisi*, 73 (1993), s. 52-54.

Günay, Ünver ve Harun Güngör, *Başlangıçlarından Günümüze Türklerin Dini Tarihi*, Ankara 2015.

Güzel, Miyase, "İki Gotik Mitolojik Kahraman: Lilith ve Al Karısı", *Şarkiyat Mecmuası- Journal of Oriental Studies*, 42 (2023), s. 247-256

İnan, Abdülkadir, "Al Ruhu Hakkında", *Makaleler ve İncelemeler*, C. I, Ankara 1998, s. 259-267.

İnan, Abdülkadir, "Umay İlahesi Hakkında", *Makaleler ve İncelemeler*, C. I, Ankara 1998, s. 397-399.

İnan, Abdülkadir, *Tarihte ve Bugün Şamanizm*, Ankara 1986.

Kalafat, Yaşar, "Karakalpak Türklerinde Halk İnançları", *Millî Folklor*, 40 (1998), s. 11-14

Kalafat, Yaşar, "Karapapak Türklerinde Halk İnançları", *Türk Kültürü*, 431 (1999), s. 160-164.

Kalafat, Yaşar, *Altaylar'dan Anadolu'ya Kamizm Şamanizm*, İstanbul 2004.

Kalafat, Yaşar, *Doğu Anadolu'da Eski Türk İnançlarının İzleri*, Ankara 1990.

Karataş, Aynur, "Vezirköy (Artvin) Doğum Adetleri", *Türk Halk Kültüründen Derlemeler*, Ankara 1991, s. 63-71.

Kaşgarlı Mahmud, *Divanü Lûgat-it-Türk Tercümesi*, C. I, (çev. Besim Atalay), Ankara 1985.

Küçük, Abonoz, “Doğu Karadeniz Yöresi Doğum Sonrası İnanış ve Uygulamalarında Cadı/Obur”, *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, 12 (2011), s. 123-136.

Laipanov, Bilal, “Karaçay Türklerinin Börüyle (Kurtla) İlgili Törelere”, *Uluslararası Türk Dünyası Halk Edebiyatı Kurultayı Bildirileri*, Ankara 2002, s. 525-533.

Mohammadi, Abdullah, “Hazara Türklerinin Halk İnançlarında Doğum, Evlenme ve Ölüm”, *Millî Folklor*, 105 (2015), s. 111-119.

Moldosultanova Avcı, Gülmira ve Eliza Borubayeva, “Kırgızlarda “Albastı” ile İlgili İnançlar (Narın ve Isık-Köl Bölgeleri Örneğinde)”, *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 6/3 (2019), s. 1802-1815.

Nergiz, Rifat, “Kırgızistan’da Bir Memorat Örneği “Albastı” ve Feminist Bakış Açısı”, *Folklor Akademi Dergisi*, 6/1 (2023), s. 403-410.

Ögel, Bahaeddin, *Türk Mitolojisi*, C. I, Ankara 2010.

Öztelli, Cahit, “Albastı, Alkarısı, Koruma ve Tedavisi”, *Türk Folklor Araştırmaları*, 10 (209), 1966, s. 4261-4265.

Öztelli, Cahit, “Eski Türk İnançlarının Bugünkü İzleri”, *I. Uluslararası Türk Folklor Kongresi*, C. 4, Ankara 1976, s. 241-249.

Peler, Gökçe Yükselen Abdurrazak, “Doğumla İlgili Bazı Âdetler Bağlamında Kıbrıs Türklerinin Etnik Kökeni Üzerine Düşünceler”, *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 6/11 (2013), s. 118-127.

Rezaei, Mehdi, “Oğuz Türkçesiyle Yazılmış Bir El Yazmasında Ümmü Sıbyan’ın Tasviri”, *Millî Folklor*, 17/132 (2021), s. 114-125.

Sarı, Ergün, “Anadolu Yaşamında Şamanizm Kalıntıları”, *Türk Folklor Araştırmaları*, 14/277 (1972), s. 6381-6383.

Şahin, Halil İbrahim, “Türk Destanlarındaki Aile Algısı Üzerine Bir Değerlendirme”, *Karadeniz Araştırmaları*, 33 (2012), s. 117-138.

Şimşek, Esmâ, “Türk Kültüründe “Alkarısı” İnanç ve Bu İnanca Bağlı Olarak Anlatılan Efsaneler”, *Akra Uluslararası Kültür Sanat Edebiyat ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 5/12 (2017), s. 99-115.

Şişman, Bekir, “İslâmiyet Öncesi Türk İnanç ve Ritüellerinin Samsun Yöresi’ndeki İzleri”, *Türk Kültürü*, 401 (1996), s. 563-574.

Turdimov, Şamirza, “Türk Dünyasında Albastı”, (çev. Selami Fedakâr), *Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 3 (1999), s. 261-266.

Yakup, Hanife, “Doğu Makedonya’da Yaşayan Müslüman Türklerin Halk İnançları, Gelenekleri ve Fert Üzerindeki Etkileri”, *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 3/4 (2016), s. 173-198.

Yıldırım, Cemal, “Eski Türk İnançlarının İzleri ve Ağrı”, *Türk Dünyası Araştırmaları*, 128 (2000), s. 175-184.

Extended Abstract

Alkarisi is an evil being that harms the puerperant, the baby, and the animals. Among the Turkish peoples, beliefs related to alkarisi are quite widespread. The source of these beliefs are the reflections of good and evil spirits on human life in Shamanism. Turks conceive Umay as a good-natured female spirit who facilitates birth and protects the child, while alkarisi is her opposite. Despite the developments in science and medicine, the existence of alkarisi is believed among the people and the methods used in the past to prevent its harm are still applied today.

One of the most common names of alkarisi is albasti. Alkarisi or albasti are female beings and they have the characteristics of whoops, deceitful, and liar. Albasti is conceived as three types as black albasti, red albasti and yellow albasti.

Her outer appearance is as big as a giant, tall, with long fingers and nails, and an ugly and disgusting face. Also, her body has greasy, disheveled, reverse feet, long black hair, a huge head with large and sparse teeth like horse.

Alkarisi lives in wet and wooded areas. Alkarisi is encountered in the forms of dog, cat, kid, calf, fox, spider, bird, bride, male, shrouded dead, witch, hair and human.

Turkish peoples give various names to its alkarisi such as: “al, albastı, al karısı, al kızı, al anası, al avradı, albıs, almış, alpas, alpata, albalı ve hal karısı” in Anatolia, “albastı, alvastı” in Uzbekistan, Kazakhstan, Bashkortostan, Crimea, Kazan and Siberian, “albarstı” in Turkmenistan. Alkarisi is called “albastı, albaslı” by Karakalpaks and Noghai, “alarvadı”, “halarvadı”, “halanası”, “hal henesi” by Azerbaijan, “albaslı”, “albaslı katın” by Kumuks, “al apar” by Kirkuk Turks and Turkmen, “al”, “albası” by Turkmen, “almaştı, almastı” by Karachay-Malkars, “kayış ayak” by Dobruja Turks, “taun (mencikli) and rusali” by Gagauz, “albarsit, albarstı” by Kyrgyz, “albasti”, “albız, albıs”, “alvastı” by Tıva and Altai, “alvastı” by Uighurs, “albin, ablin” by Tofa Turks, “alpas, alpasta” by Chuvashs. The name of alkarisi is also given as “martu” by some groups of Uzbek, Kazakh and Kyrgyz.

Various names are also used for the evil beings associated with albasti in Anatolia. It is pronounced as “alkarisi” in Erzurum, “hıbilik” in Malatya, “kapoz, hafik” in Bingöl, “kapoz, hafik, hafdar” in Elazığ, and “Tepegöz” in Gaziantep. It is called “cazi, cazi karısı” who has the characteristics of alkarisi in Rize region, “cazgarısı” in Niğde, “cazanga” in Giresun, “cazaraklı” in Bursa, “cazgır” in Afyon, Burdur, Balıkesir, “cazgır” in Uşak, Tokat, “cazgit” in Amasya, “cazğır” in

Izmir, “cazıgarı” in Denizli, “caziğarsı” in Eskişehir, “cazigari” in Gaziantep, “cazzi” in Cyprus.

Turks place emphasis on having children for the continuation of their lineage. The married couples are getting peace when having children. Thus, parents throw away the childless psychology among their relatives, neighbors, and society.

The woman who is pregnant creates new problems because alkarisi kills her and her baby. In Turkish beliefs, various precautions are taken to protect the pregnant woman and her child. Turks living in Central Asia, Eastern Europe, Siberia, the Caucasus, and Anatolia have resorted to similar practices to combat alkarisi.

In Erzurum, Kars, Ağrı and Muş, the puerperant woman is not left alone at night to protect her from alkarisi. Women come for birth and households wait for the woman who gives birth at night. In addition, the hearth or light of the house is on until the morning. Because if they are not done, alkarisi will kill the puerperant and the baby.

Puerperant women and babies in Anatolia, are not left alone and taken out for forty days. This practice is also seen in the outside of Anatolia. Forty days are also very important in Hazaras, during the period they are not taken out, left alone, and their relatives do not come to visit them. She stays with her mother before birth and afterwards in Uzbekistan.

Turks have methods of protection from alkarisi other than leaving the puerperant and the baby alone. In Azerbaijan, it is believed that she will through away alkarisi by saying “*Fatmatüz-Zehra*”. Moreover wolf skin is left under the pillow of the puerperant in order to be protected from alkarisi. Placing a piece of wolf skin under the pillow for saving puerperant from evil entity is the same in Adana’s Kozan Aslanlı village.

Precautions are taken in Eskişehir. There is believed that red conceives as a color that alkarisi does not like. Therefore a red ribbon is tied on the head of the puerperant woman, and placed a red handkerchief on the child’s face.

Turkish peoples resort to iron tools for protect themselves from alkarisi. In Kars, the baby’s umbilical cord is cut with a pocket knife and placed under the mother’s pillow without washing. When the baby’s navel is dry, the pocket knife is wash. While good spirits are satisfied with this application, alkarisi is removed from the baby and mother. There is simillar practices in Harput as well. Tools such as knives, scissors and razors are used to cut the umbilical cord of the baby and these are left under the pillow of the puerperant. The iron protection prevents the harms of alkarisi and pleases Umay.

In Macedonian Turks, the clothes of the postpartum women and children are collected from outside before the evening for forty days. The baby is not left alone for forty days. If the baby is left alone, a knife and a broom are placed along with him.

Cossacks shout that the blacksmith has come a hammer and the like in their hand to protect the puerperant from albasti. They keep swords, daggers and thorns next to the postpartum. Karachay-Malkars Turks have similar beliefs. They put tools such as wedges, scissors next to the baby. Gagauz leave scissors under the pillow of the puerperant. In Azerbaijan, steel items are placed next to the puerperant.

In addition to protection of iron, Turks use various methods such as shooting with a rifle and placing various items in the room of the puerperant and the baby.

Gagauz keep a broom in the puerperant's room and light candles for forty days. There is a burning fire in front of the door and is not given water to the puerperant for three days. They protect boys by wrapping in blue swaddling cloth and girls in red swaddling cloth.

Uzbeks believe that if the woman gave birth is left alone, the albasti will strangle her. The postpartum woman's mother does not leave her alone. Bread, onion, garlic, pepper, salt, knife, whip, *üzerlik* are placed next to the puerperant. Bayır-Bucak Turkmens put a fork needle on the puerperal's pillow and put knives and bread under the pillow. They have left women shoes and men clothes into the room. They also read Quran.

In Cyprus, the puerperant and her baby are not left alone until they turn forty. They place a broom under or at the head of the bed and put a Quran, a rifle or her husband jacket at the head of the bed. Enam, black-handled knife, black seed or charcoal are left under the puerperant and child's pillow. While the child's cradle is covered with red and yellow cheesecloth, the puerperant attach a red ribbon or a burlap bag to her clothes.

Kabos, the ugly and fat woman with long, messy hair and long nails, haunts the puerperant and causes her to die by taking her lungs in the villages of the Tekman district of Erzurum. Women, want to get rid of kabos, sticks a needle or a fork needle on a part of her clothes and headscarves. Kabos is made the maid of the house when he is caught. If he gets rid of the needle, he can escape and continue to harm the puerperant.

The *martuu* and *kara albarstı* create the distribution of the birth and troublesome processes in Kyrgyz. Because of killing the puerperant and the baby, an eagle brings to the house. The nails of the eagle, which is believed to

protect the babies from evil spirits, are hung in their cradles. The wolf tooth is sewn to the clothes (swaddle) of the babies. It is believed by the Kyrgyz that the baby will be protected from the evil eye and evil spirits with the wolf tooth. Altai Turks also believe that the delay in the birth of the woman and the troubles experienced during childbirth are caused by alkarisi. In this period, the woman is not left a alone. The men try to protect her by making noises in the outside and shooting into the air. Among Azerbaijanis, Kazakhs, Kyrgyz and Altays are believe that the alkarisi is afraid of the sound of guns.

An albasti hearth was established in the Yahnikapan neighborhood of Eskişehir to prevent for huanting albasti to the puerperant and her baby, and treating the symptoms. The miracle of this hearth is believed and respected in Eskişehir and its environs. The reason why the hearth is considered sacred is that the people of the hearth are descended from Hz. Muhammad and Hz. Ali. In addition, the treatment methods and purposes in the hearth reflects the practices of the shaman (kam) for protection from evil spirits in Turks.

The importance of alkarisi in the beliefs of Turkish people is investigated in the study. Consequently, we can say that Turkish people are extremely sensitive to protecting the puerperant and her baby from alkarisi during and after birth.